

Ročník 1992

Zbierka zákonov

ČESKEJ A SLOVENSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY

ČESKEJ REPUBLIKY / SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čiastka 92

Rozoslaná 1. októbra 1992

OBSAH:

460. Ústava Slovenskej republiky

ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

460

ÚSTAVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 1. septembra 1992

P R E A M B U L A

My, národ slovenský,

pamätujúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť,

v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy,

vychádzajúc z prirodzeného práva národov na sebaurčenie,

spoločne s príslušníkmi národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky,

v záujme trvalej mierovej spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi,

usilujúc sa o uplatňovanie demokratickej formy vlády, záruk slobodného života, rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej prosperity,

teda my, občania Slovenskej republiky,

uznášame sa

prostredníctvom svojich zástupcov

na tejto ústave:

P R V Á H L A V A

P r v ý o d d i e l
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Čl. 2

(1) Štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

(2) Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

(3) Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Čl. 3

(1) Územie Slovenskej republiky je jednotné a nedeliteľné.

(2) Hranice Slovenskej republiky sa môžu meniť len ústavným zákonom.

Čl. 4

Nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Čl. 5

(1) Nadobúdanie a stratu štátneho občianstva Slovenskej republiky ustanoví zákon.

(2) Nikomu nemožno odňať štátne občianstvo Slovenskej republiky proti jeho vôli.

Čl. 6

(1) Na území Slovenskej republiky je štátnym jazykom slovenský jazyk.

(2) Používanie iných jazykov než štátneho jazyka v úradnom styku ustanoví zákon.

Čl. 7

Slovenská republika môže na základe slobodného rozhodnutia vstúpiť do štátneho zväzku s inými štátmi. Právo vystúpenia z tohto zväzku nemožno obmedziť. O vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku sa rozhodne ústavným zákonom s následným referendum.

D r u h ý o d d i e l

Štátne symboly

Čl. 8

Štátnymi symbolmi Slovenskej republiky sú štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna.

Čl. 9

(1) Štátny znak Slovenskej republiky tvorí na červenom ranogotickom štíte dvojité strieborný kríž vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia.

(2) Štátna vlajka Slovenskej republiky sa skladá z troch pozdĺžnych pruhov - bieleho, modrého a červeného. Na prednej polovici listu štátnej vlajky Slovenskej republiky je štátny znak Slovenskej republiky.

(3) Štátnu pečať Slovenskej republiky tvorí štátny znak Slovenskej republiky, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis Slovenská republika.

(4) Štátnou hymnou Slovenskej republiky sú prvé dve slohy piesne Nad Tatrou sa blýska.

(5) Podrobnosti o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní ustanoví zákon.

T r e t í o d d i e l

Hlavné mesto Slovenskej republiky

Čl. 10

(1) Hlavným mestom Slovenskej republiky je Bratislava.

(2) Postavenie Bratislavy ako hlavného mesta Slovenskej republiky ustanoví zákon.

D R U H Á H L A V A

Základné práva a slobody

P r v ý o d d i e l

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl. 11

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred jej zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd.

Čl. 12

(1) Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňa-

teľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

(2) Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

(3) Každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodnovaniu.

(4) Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Čl. 13

(1) Povinnosti možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

(2) Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

(3) Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

(4) Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

D r u h ý o d d i e l

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY

Čl. 14

Každý má spôsobilosť na práva.

Čl. 15

(1) Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

(2) Nikto nesmie byť pozbavený života.

(3) Trest smrti sa nepripúšťa.

(4) Podľa tohto článku nie je porušením práv, ak bol niekto pozbavený života v súvislosti s konaním, ktoré podľa zákona nie je trestné.

Čl. 16

(1) Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

(2) Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Čl. 17

(1) Osobná sloboda sa zaručuje.

(2) Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

(3) Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 24 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

(4) Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

(5) Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

(6) Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

(7) Skúmanie duševného stavu osoby obvinenej z trestného činu je možné iba na písomný príkaz súdu.

Čl. 18

(1) Nikoho nemožno poslať na nútené práce alebo nútené služby.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na

- a) práce ukladané podľa zákona osobám vo výkone trestu odňatia slobody alebo osobám vykonávajúcim iný trest, nahradzujúci trest odňatia slobody,

- b) vojenskú službu alebo inú službu ustanovenú zákonom namiesto povinnej vojenskej služby,
- c) službu vyžadovanú na základe zákona v prípade živelných pohrôm, nehôd alebo iného nebezpečenstva, ktoré ohrozuje životy, zdravie alebo značné majetkové hodnoty,

- d) konanie uložené zákonom na ochranu života, zdravia alebo práv iných.

Čl. 19

(1) Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

(2) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

(3) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Čl. 20

(1) Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

(2) Zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určitých právnických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

(3) Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

(4) Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Čl. 21

(1) Obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

(2) Domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

(3) Iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlija možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Čl. 22

(1) Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

(2) Nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Čl. 23

(1) Sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

(2) Každý, kto sa oprávnenne zdržiava na území Slovenskej republiky, má právo toto územie slobodne opustiť.

(3) Slobody podľa odsekov 1 a 2 môžu byť obmedzené zákonom, ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných a na vymedzených územiach aj v záujme ochrany prírody.

(4) Každý občan má právo na slobodný vstup na územie Slovenskej republiky. Občana nemožno nútiť, aby opustil vlasť, nemožno ho vyhostiť ani vydať inému štátu.

(5) Cudzince možno vyhostiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 24

(1) Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie.

(2) Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní.

(3) Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú rehoľné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

(4) Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.

Čl. 25

(1) Obrana Slovenskej republiky je vecou cti každého občana.

(2) Nikoho nemožno nútiť, aby vykonával vojenskú službu, ak je to v rozpore s jeho svedomím alebo náboženským vyznaním. Podrobnosti ustanoví zákon.

Tretí oddiel POLITICKÉ PRÁVA

Čl. 26

(1) Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

(2) Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

(3) Cenzúra sa zakazuje.

(4) Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

(5) Štátne orgány a orgány územnej samosprávy majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Čl. 27

(1) Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

(2) Petíciou nemožno vyzývať na porušovanie základných práv a slobôd.

(3) Petíciou nemožno zasahovať do nezávislosti súdu.

Čl. 28

(1) Právo pokojne sa zhromažďovať sa zaručuje.

(2) Podmienky výkonu tohto práva ustanoví zákon v prípadoch zhromažďovania na verejných miestach, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti, majetku alebo pre bezpečnosť štátu.

Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.

Čl. 29

(1) Právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo spolu s inými sa združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.

(2) Občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich.

(3) Výkon práv podľa odsekov 1 a 2 možno obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnuté pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných.

(4) Politické strany a politické hnutia, ako aj spolky, spoločnosti alebo iné združenia sú oddelené od štátu.

Čl. 30

(1) Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

(2) Voľby sa musia konať v lehotách nepresahujúcich pravidelné volebné obdobie ustanovené zákonom.

(3) Volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

(4) Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Čl. 31

Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Čl. 32

Občania majú právo postaviť sa na odpor proti každému, kto by odstraňoval demokratický poriadok základných ľudských práv a slobôd uvedených v tejto ústave, ak činnosť ústavných orgánov a účinné použitie zákonných prostriedkov sú zne-možnené.

Š t v r t ý o d d i e l
**PRÁVA NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN
A ETNICKÝCH SKUPÍN**

Čl. 33

Príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.

Čl. 34

(1) Občanom tvoriacim v Slovenskej republiky národnostné menšiny alebo etnické skupiny sa zaručuje všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Podrobnosti ustanoví zákon.

(2) Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa za podmienok ustanoveným zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj

- a) právo na vzdelanie v ich jazyku,
- b) právo používať ich jazyk v úradnom styku,
- c) právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín.

(3) Výkon práv občanov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám zaručených v tejto ústave nesmie viesť k ohrozeniu zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky a k diskriminácii jej ostatného obyvateľstva.

P i a t y o d d i e l
HOSPODÁRSKE, SOCIÁLNE A KULTÚRNE PRÁVA

Čl. 35

(1) Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

(2) Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolanií alebo činností.

(3) Občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon.

(4) Zákon môže ustanoviť odchylnú úpravu práv uvedených v odsekoch 1 až 3 pre cudzincov.

Čl. 36

Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

- a) právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň,
- b) ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní,
- c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,
- d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času,
- e) primeraný odpočinok po práci,
- f) najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie,
- g) právo na kolektívne vyjednávanie.

Čl. 37

(1) Každý má právo sa slobodne združovať s inými na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov.

(2) Odborové organizácie vznikajú nezávisle od štátu. Obmedzovať počet odborových organizácií, ako aj zvýhodňovať niektoré z nich v podniku alebo v odvetví, je neprípustné.

(3) Činnosť odborových organizácií a vznik a činnosť iných združení na ochranu hospodárskych a sociálnych záujmov možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu bezpečnosti štátu, verejného poriadku alebo práv a slobôd druhých.

(4) Právo na štrajk sa zaručuje. Podmienky ustanoví zákon. Toto právo nemajú sudcovia, prokurátori, príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených zborov a príslušníci Zboru požiarnej ochrany.

Čl. 38

(1) Ženy, mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na zvýšenú ochranu zdravia pri práci a osobitné pracovné podmienky.

(2) Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

(3) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Čl. 39

(1) Občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

(2) Každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

(3) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Čl. 40

Každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na

bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Čl. 41

(1) Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

(2) Žene v tehotenstve sa zaručuje osobitná starostlivosť, ochrana v pracovných vzťahoch a zodpovedajúce pracovné podmienky.

(3) Deti narodené v manželstve i mimo neho majú rovnaké práva.

(4) Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

(5) Rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

(6) Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

Čl. 42

(1) Každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

(2) Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.

(3) Zriaďovať iné školy ako štátne a vyučovať v nich možno len za podmienok ustanovených zákonom; v takýchto školách sa môže vzdelávanie poskytovať za úhradu.

(4) Zákon ustanoví, za akých podmienok majú občania pri štúdiu právo na pomoc štátu.

Čl. 43

(1) Sloboda vedeckého bádania a umenia sa zaručuje. Práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti chráni zákon.

(2) Právo prístupu ku kultúrnemu bohatstvu sa zaručuje za podmienok ustanovených zákonom.

Š i e s t y o d d i e l

PRÁVO NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Čl. 44

(1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

(2) Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

(3) Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.

(4) Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a účinnú starostlivosť o životné prostredie.

Čl. 45

Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

S i e d m y o d d i e l

PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ OCHRANU

Čl. 46

(1) Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

(2) Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takehoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

(3) Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

(4) Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Čl. 47

(1) Každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

(2) Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

(3) Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

(4) Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Čl. 48

(1) Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

(2) Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Čl. 49

Len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Čl. 50

(1) Len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

(2) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

(3) Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

(4) Obvinený má právo odoprieť výpoveď; tohto práva ho nemožno pozbaviť nijakým spôsobom.

(5) Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

(6) Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Ô s m y o d d i e l **SPOLOČNÉ USTANOVENIA K PRVEJ A DRUHEJ HLAVE**

Čl. 51

Domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Čl. 52

(1) Kde sa v prvej a druhej hlave tejto ústavy používa pojem „občan“, rozumie sa tým štátny občan Slovenskej republiky.

(2) Cudzinci požívajú v Slovenskej republike základné ľudské práva a slobody zaručené touto ústavou, ak nie sú výslovne priznané iba občanom.

(3) Kde sa v doterajších právnych predpisoch používa pojem „občan“, rozumie sa ním každý človek, ak ide o práva a slobody, ktoré táto ústava priznáva bez ohľadu na štátne občianstvo.

Čl. 53

Slovenská republika poskytuje azyl cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd. Azyl možno odoprieť tomu, kto konal v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 54

Zákon môže sudcom a prokurátorom obmedziť právo na podnikanie a inú hospodársku činnosť a právo uvedené v čl. 29 ods. 2, zamestnancom štátnej správy a územnej samosprávy vo funkciách, ktoré určí aj právo uvedené v čl. 37 ods. 4, príslušníkom ozbrojených síl a ozbrojených zbrorov aj práva uvedené v čl. 27 a 28, pokiaľ súvisia s výkonom služby. Osobám v povolaniach, ktoré sú bezprostredne nevyhnutné na ochranu života a zdravia, môže zákon obmedziť právo na štrajk.

T R E T I A H L A V A

P r v ý o d d i e l

HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 55

(1) Hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

(2) Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 56

Slovenská republika zriaďuje emisnú banku. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 57

Slovenská republika je colným územím.

Čl. 58

(1) Finančné hospodárenie Slovenskej republiky sa spravuje jej štátnym rozpočtom. Štátny rozpočet sa prijíma zákonom.

(2) Prijmy štátneho rozpočtu, pravidlá rozpočtového hospodárenia, vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami územných celkov ustanoví zákon.

(3) Štátne účelové fondy zapojené na štátny rozpočet Slovenskej republiky sa zriaďujú zákonom.

Čl. 59

(1) Dane a poplatky sú štátne a miestne.

(2) Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

D r u h ý o d d i e l
**NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Čl. 60

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky je nezávislý orgán vykonávajúci kontrolu hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, so štátnym majetkom, majetkovými právami a pohľadávkami štátu.

Čl. 61

(1) Na čele najvyššieho kontrolného úradu je predseda. Predsedu a podpredsedov najvyššieho kontrolného úradu volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky.

(2) Za predsedu najvyššieho kontrolného úradu môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Tá istá osoba môže byť zvolená za predsedu najvyššieho kontrolného úradu najviac v dvoch po sebe nasledujúcich päťročných obdobiach.

(4) Funkcie predsedu a podpredsedov najvyššieho kontrolného úradu sú nezlučiteľné s inou funkciou v štátnych orgánoch, orgánoch územnej samosprávy a orgánoch právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť.

Čl. 62

Najvyšší kontrolný úrad predkladá najmenej raz do roka správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Národnej rade Slovenskej republiky a vždy, keď o to požiada Národná rada Slovenskej republiky.

Čl. 63

Pôsobnosť, právomoc a vnútorné organizačné členenie najvyššieho kontrolného úradu ustanoví zákon.

**Š T V R T Á H L A V A
ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA**

Čl. 64

(1) Základom územnej samosprávy je obec.

(2) Obec je samostatný územný a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt.

(3) Samosprávu vyšších územných celkov a jej orgány ustanoví zákon.

Čl. 65

(1) Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami.

(2) Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce. Štátnych dotácií sa možno domáhať len v medziach zákona.

Čl. 66

Obec má právo združovať sa s inými obcami na zabezpečovanie vecí spoločného záujmu.

Čl. 67

Vo veciach územnej samosprávy rozhoduje obec samostatne; povinnosti a obmedzenia jej možno ukladať len zákonom. Územná samospráva sa uskutočňuje na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendum alebo prostredníctvom orgánov obce.

Čl. 68

Vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Čl. 69

(1) Orgánmi obce sú
a) obecné zastupiteľstvo,
b) starosta obce.

(2) Obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Voľby poslancov obecného zastupiteľstva sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

(3) Starostu obce volia občania obce na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním. Starosta obce je výkonným orgánom obce. Starosta obce vykonáva obecnú správu a zastupuje obec navonok.

Čl. 70

Zákon ustanoví predpoklady a spôsob vyhlásenia obce za mesto; upraví aj názvy orgánov mesta.

Čl. 71

(1) Na obec možno zákonom preniesť výkon určitých úloh miestnej štátnej správy. Náklady takto preneseného výkonu štátnej správy uhrádza štát.

(2) Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať na základe zákona v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom. Výkon štátnej správy pre-

nesený na obec zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon.

PIATA HLAVA ZÁKONODARNÁ MOC

Prvý oddiel NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 72

Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky.

Čl. 73

(1) Národná rada Slovenskej republiky má 150 poslancov, ktorí sú volení na štyri roky.

(2) Poslanci sú zástupcovia občanov. Mandát vykonávajú osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní príkazmi.

Čl. 74

(1) Poslanci sú volení vo všeobecných, rovných, priamych voľbách s tajným hlasovaním.

(2) Za poslanca možno zvoliť občana, ktorý má volebné právo, dosiahol vek 21 rokov a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

(3) Podrobnosti o voľbách poslancov ustanoví zákon.

Čl. 75

(1) Na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky, na ktorej sa poslanec zúčastňuje po prvý raz, skladá sľub, ktorý znie:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme jej občanov. Budem dodržiavať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života.“

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.

Čl. 76

Platnosť voľby poslancov overuje Národná rada Slovenskej republiky.

Čl. 77

(1) Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, sudcu, prokurátora, príslušníka policajného zboru, príslušníka zboru väzenskej a justičnej stráže a vojaka z povolania.

(2) Ak bol poslanec vymenovaný za člena vlády Slovenskej republiky, jeho mandát poslanca počas výkonu tejto funkcie nezaniká, iba sa neuplatňuje.

Čl. 78

(1) Za hlasovanie v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej výboroch poslanca nemožno stíhať, a to ani po zániku jeho mandátu. Za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej orgáne, poslanec podlieha len disciplinárnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Poslanca nemožno trestne ani disciplinárne stíhať, ani ho vziať do väzby bez súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky. Ak Národná rada Slovenskej republiky súhlas odoprie, stíhanie je navždy vylúčené.

(3) Ak bol poslanec pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, príslušný orgán je povinný to ihneď oznámiť predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky. Ak Mandátový a imunitný výbor Národnej rady Slovenskej republiky súhlas na zadržanie nedá, poslanec musí byť ihneď prepustený.

Čl. 79

Poslanec môže odoprieť svedectvo vo veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.

Čl. 80

(1) Poslanec môže interpelovať vládu Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti. Poslanec musí dostať odpoveď do 30 dní.

(2) O odpovedi na interpelácie sa v Národnej rade Slovenskej republiky koná rozprava, ktorú možno spojiť s hlasovaním o dôvere.

Čl. 81

(1) Poslanec sa môže funkcie poslanca vzdať.

(2) Mandát poslanca zaniká, ak poslanec bol právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný úmyselný trestný čin.

Čl. 82

(1) Národná rada Slovenskej republiky zasadá stále.

(2) Ustanovujúcu schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky zvolá prezident Slovenskej republiky tak, aby sa uskutočnila do 30 dní od vyhlásenia výsledkov volieb. Ak tak neurobí, Národná rada Slovenskej republiky sa zide tridsiaty deň po vyhlásení výsledkov volieb.

(3) Národná rada Slovenskej republiky môže uznesením prerušiť svoje zasadanie. Dĺžka prerušenia nesmie presiahnuť štyri mesiace v roku. Počas prerušenia zasadania vykonávajú svoju pôsobnosť predseda, podpredsedovia a výbory Národnej rady Slovenskej republiky.

(4) Počas prerušenia zasadania predseda Národnej rady Slovenskej republiky môže zvolať schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky aj pred určeným termínom. Urobí tak vždy, ak o to požiada vláda Slovenskej republiky alebo najmenej pätina poslancov.

(5) Zasadanie Národnej rady Slovenskej republiky sa skončí uplynutím volebného obdobia alebo jej rozpustením.

Čl. 83

(1) Schôdze Národnej rady Slovenskej republiky zvoláva jej predseda.

(2) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky zvolá schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky aj vtedy, ak o to požiada najmenej pätina jej poslancov. V takomto prípade zvolá schôdzu do siedmich dní.

(3) Schôdze Národnej rady Slovenskej republiky sú verejné.

(4) Neverejné schôdze sa môžu konať len v prípadoch, ktoré ustanoví zákon, alebo v prípade, že sa na tom uznesie Národná rada Slovenskej republiky trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

Čl. 84

(1) Národná rada Slovenskej republiky je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.

(2) Na platné uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak táto ústava neustanovuje inak.

(3) Na prijatie ústavy, zmenu ústavy, ústavného zákona, na voľbu a odvolanie prezidenta a na vypovedanie vojny inému štátu je potrebný súhlas aspoň trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 85

Na požiadanie Národnej rady Slovenskej republiky alebo jej orgánu sa člen vlády Slovenskej republiky alebo vedúci iného orgánu štátnej správy musí zúčastniť na jej schôdzi, alebo na schôdzi jej orgánu.

Čl. 86

Do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä:

- a) uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú,
- b) voliť a odvolávať prezidenta Slovenskej republiky tajným hlasovaním,
- c) ústavným zákonom schvaľovať zmluvu o vstupe do štátneho zväzku Slovenskej republiky s inými štátmi a o vypovedaní takejto zmluvy,
- d) rozhodovať o návrhu na vyhlásenie referenda,
- e) pred ratifikáciou vysloviť súhlas s medzinárodnými politickými zmluvami, medzinárodnými hospodárskymi zmluvami všeobecnej povahy, ako aj s medzinárodnými zmluvami, na vykonanie ktorých je potrebný zákon,
- f) zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,
- g) rokovať o programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom,
- h) schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet,
- i) rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky,
- j) voliť sudcov, predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
- k) uznášať sa o vypovedaní vojny, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,
- l) vysloviť súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky.

Čl. 87

(1) Návrh zákona môžu podať výbory Národnej rady Slovenskej republiky, poslanci a vláda Slovenskej republiky.

(2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky podpisuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky a predseda vlády Slovenskej republiky.

(3) Ak prezident Slovenskej republiky vráti ústavný zákon alebo zákon s pripomienkami, Národná rada Slovenskej republiky ústavný zákon alebo zákon opätovne prerokuje a v prípade jeho schválenia musí byť takýto zákon vyhlásený.

(4) Prezident Slovenskej republiky vráti s pripomienkami zákon podľa odseku 3 vždy, keď ho o to požiada vláda Slovenskej republiky.

(5) Zákon nadobudne platnosť vyhlásením. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 88

(1) Návrh na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky alebo jej členovi prerokuje Ná-

rodná rada Slovenskej republiky vtedy, keď o to požiada najmenej pätina jej poslancov.

(2) Na vyslovenie nedôvery vláde Slovenskej republiky alebo jej členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 89

(1) Predsedu Národnej rady Slovenskej republiky volí a odvoláva v tajnom hlasovaní Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Predseda je zodpovedný len Národnej rade Slovenskej republiky.

(2) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky

- a) zvoláva a riadi schôdze Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) podpisuje ústavu, ústavné zákony a zákony,
- c) prijíma sľub poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
- d) prijíma sľub prezidenta Slovenskej republiky,
- e) prijíma sľub sudcov a predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
- f) vyhlasuje voľby do Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Predseda Národnej rady Slovenskej republiky ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si Národná rada Slovenskej republiky nezvolí nového predsedu.

Čl. 90

(1) Predsedu Národnej rady Slovenskej republiky zastupujú podpredsedovia. Tajným hlasovaním ich volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky je zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky.

(2) Ustanovenie čl. 89 ods. 3 platí aj pre podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 91

Činnosť Národnej rady Slovenskej republiky riadi a organizuje predseda a podpredsedovia.

Čl. 92

(1) Národná rada Slovenskej republiky zriaďuje z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány; ich predsedov volí tajným hlasovaním.

(2) Rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky a jej výborov ustanoví zákon.

Druhý oddiel

REFERENDUM

Čl. 93

(1) Referendom sa potvrdí ústavný zákon o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku.

(2) Referendom sa môže rozhodnúť aj o iných dôležitých otázkach verejného záujmu.

(3) Predmetom referenda nemôžu byť základné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet.

Čl. 94

Každý občan Slovenskej republiky, ktorý má právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky, má právo sa zúčastniť na referende.

Čl. 95

Referendum vyhlasuje prezident Slovenskej republiky, ak o to petíciou požiada aspoň 350 000 občanov, alebo ak sa na tom uznesie Národná rada Slovenskej republiky, a to do 30 dní od prijatia petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 96

(1) Návrh na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky o vyhlásení referenda môžu podávať poslanci Národnej rady Slovenskej republiky alebo vláda Slovenskej republiky.

(2) Referendum sa vykoná do 90 dní od jeho vyhlásenia prezidentom Slovenskej republiky.

Čl. 97

(1) Referendum sa nemôže konať v období kratšom ako 90 dní pred voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Referendum sa môže konať v deň volieb do Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 98

(1) Výsledky referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou účastníkov referenda.

(2) Návrhy prijaté v referende vyhlási Národná rada Slovenskej republiky rovnako ako zákon.

Čl. 99

(1) Výsledok referenda môže Národná rada Slovenskej republiky zmeniť alebo zrušiť svojim ústavným zákonom po uplynutí troch rokov od jeho účinnosti.

(2) Referendum v tej istej veci možno opakovať najskôr po uplynutí troch rokov od jeho vykonania.

Čl. 100

Spôsob vykonania referenda ustanoví zákon.

Š I E S T A H L A V A VÝKONNÁ MOC

Prvý oddiel

PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 101

(1) Hlavou Slovenskej republiky je prezident.

(2) Prezidenta volí Národná rada Slovenskej republiky tajným hlasovaním na päť rokov.

(3) Na zvolenie prezidenta je potrebná trojpäťtinová väčšina hlasov všetkých poslancov.

Čl. 102

Prezident

- a) zastupuje Slovenskú republiku navonok, dojednáva a ratifikuje medzinárodné zmluvy. Dojednávanie tých medzinárodných zmlúv, na ktoré nie je potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, môže preniesť na vládu Slovenskej republiky alebo so súhlasom vlády na jej jednotlivých členov,
- b) prijíma a poveruje vyslancov,
- c) zvoláva ustanovujúcu schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky,
- d) môže rozpustiť Národnú radu Slovenskej republiky, ak tri razy do šiestich mesiacov po voľbách nedôjde k schváleniu programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky. Prezident je povinný vypočuť stanovisko predsedu Národnej rady Slovenskej republiky. Nové voľby vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky do 30 dní,
- e) podpisuje zákony,
- f) vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády Slovenskej republiky, poveruje ich riadením ministerstiev a prijíma ich demisiu; predsedu a ostatných členov vlády odvoláva v prípadoch uvedených v čl. 115 a 116,
- g) vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych funkcionárov v prípadoch, ktoré ustanovuje zákon; vymenúva profesorov a rektorov vysokých škôl, vymenúva a povyšuje generálov,
- h) zaoščiava vyznamenania, ak na to nespĺnajúci iný orgán,
- i) udeľuje amnestiu, odpúšťa a zmierňuje tresty uložené trestnými súdmi a nariaďuje, aby sa trestné konanie nezačínalo, alebo aby sa v ňom nepokračovalo, a zahľadá tresty,

j) je hlavným veliteľom ozbrojených síl,

k) na návrh vlády Slovenskej republiky vyhlasuje vojnový stav a na základe rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky vypovedáva vojnu, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,

l) vyhlasuje výnimočný stav na základe ústavného zákona,

m) vyhlasuje referendum,

n) môže vrátiť Národnej rade Slovenskej republiky ústavné zákony a zákony s pripomienkami, a to v lehote do 15 dní po ich schválení,

o) podáva Národnej rade Slovenskej republiky správy o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach,

p) má právo byť prítomný na schôdzach Národnej rady Slovenskej republiky,

r) má právo byť prítomný na schôdzach vlády Slovenskej republiky, predsedáť jej a vyžadovať si od vlády alebo od jej členov správy.

Čl. 103

(1) Za prezidenta môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý má právo voliť a ktorý dosiahol vek 35 rokov.

(2) Tá istá osoba môže byť zvolená za prezidenta najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

(3) Voľba prezidenta sa vykoná v posledných 60 dňoch volebného obdobia úradujúceho prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred uplynutím volebného obdobia, voľba nového prezidenta sa uskutoční do 30 dní.

(4) Ak za prezidenta bude zvolený poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, člen vlády Slovenskej republiky, sudca, prokurátor, príslušník ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru, člen Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, odo dňa zvolenia prestane vykonávať svoju doterajšiu funkciu.

(5) Prezident nesmie vykonávať inú platenú funkciu, povolanie alebo podnikateľskú činnosť a nesmie byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť.

Čl. 104

(1) Prezident skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky do rúk jej predsedu tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Budem dbať o blaho slovenského národa, národnostných menšín a etnických skupín žijúcich v Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať ústavu a ostatné zákony.“

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok neplatnosť voľby prezidenta.

Čl. 105

(1) Ak nie je prezident zvolený, alebo ak sa úrad prezidenta uvoľní a ešte nie je zvolený nový prezident, alebo ak bol zvolený nový prezident, ale ešte nezložil sľub, alebo ak prezident nemôže svoju funkciu vykonávať pre závažné dôvody, výkon funkcie prezidenta patrí vláde Slovenskej republiky, okrem oprávnení prezidenta podľa čl. 102 písm. d) až g). V takomto prípade môže vláda poveriť svojho predsedu vykonávať niektoré právomoci prezidenta. Na predsedu vlády prechádza v tom čase aj hlavné velenie ozbrojených síl.

(2) Ak prezident nemôže vykonávať svoju funkciu dlhšie než jeden rok, Národná rada Slovenskej republiky ho z funkcie odvolá a zvolí nového prezidenta na riadne funkčné obdobie.

Čl. 106

Národná rada Slovenskej republiky môže odvolať prezidenta z funkcie, ak prezident vyvíja činnosť smerujúcu proti zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky alebo činnosť smerujúcu k odstráneniu demokratického ústavného zriadenia Slovenskej republiky. Návrh na odvolanie prezidenta v týchto prípadoch môže podať nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na odvolanie prezidenta je potrebný súhlas aspoň trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov.

Čl. 107

Prezidenta možno stíhať len pre vlastizradu. Obžalobu na prezidenta podáva Národná rada Slovenskej republiky; o obžalobe rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky.

D r u h ý o d d i e l

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 108

Vláda Slovenskej republiky je najvyšším orgánom výkonnej moci.

Čl. 109

(1) Vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

(2) Člen vlády nemôže vykonávať poslancecký mandát alebo byť sudcom.

(3) Člen vlády nesmie vykonávať inú platenú funkciu, povolanie alebo podnikateľskú činnosť a nesmie byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť.

Čl. 110

(1) Predsedu vlády vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky.

(2) Za predsedu vlády môže byť vymenovaný každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 111

Na návrh predsedu vlády prezident Slovenskej republiky vymenúva a odvoláva ďalších členov vlády a poveruje ich riadením ministerstiev. Za podpredsedu vlády a ministra môže vymenovať občana, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 112

Členovia vlády skladajú do rúk prezidenta Slovenskej republiky tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme občanov. Budem zachovávať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života.“

Čl. 113

Vláda je povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred Národnú radu Slovenskej republiky, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

Čl. 114

(1) Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná Národnej rade Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky jej môže kedykoľvek vysloviť nedôveru.

(2) Vláda môže kedykoľvek požiadať Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery.

(3) Vláda môže spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde.

Čl. 115

(1) Ak Národná rada Slovenskej republiky vysloví vláde nedôveru, alebo ak zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, prezident Slovenskej republiky vládu odvolá.

(2) Ak prezident Slovenskej republiky prijme demisiu vlády, poverí ju vykonávaním jej funkcie až do vymenovania novej vlády.

Čl. 116

(1) Člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky.

(2) Člen vlády môže podať demisiu prezidentovi Slovenskej republiky.

(3) Národná rada Slovenskej republiky môže vysloviť nedôveru aj jednotlivému členovi vlády; v tomto prípade prezident Slovenskej republiky člena vlády odvolá.

(4) Návrh na odvolanie člena vlády môže podať prezidentovi Slovenskej republiky aj predseda vlády.

(5) Ak demisiu podá predseda vlády, demisiu podá celá vláda.

(6) Ak Národná rada Slovenskej republiky vysloví nedôveru predsedovi vlády, prezident Slovenskej republiky ho odvolá. Odvolanie predsedu vlády má za následok odstúpenie vlády.

(7) Ak prijme prezident Slovenskej republiky demisiu alebo ak odvolá člena vlády, určí, ktorý z členov vlády bude dočasne spravovať veci člena vlády, ktorého demisiu prijal.

Čl. 117

Vláda podá demisiu vždy po ustanovujúcej schôdzi novozvolenej Národnej rady Slovenskej republiky; vláda však vykonáva svoju funkciu až do utvorenia novej vlády.

Čl. 118

(1) Vláda je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

(2) Na prijatie uznesenia vlády je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vlády.

Čl. 119

Vláda rozhoduje v zbere

- a) o návrhoch zákonov,
- b) o nariadeniach vlády,
- c) o programe vlády a o jeho plnení,
- d) o zásadných opatreniach na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej politiky Slovenskej republiky,
- e) o návrhoch štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu,
- f) o medzinárodných zmluvách Slovenskej republiky,
- g) o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky,
- h) o podaní návrhu zákona Národnej rady Slovenskej republiky alebo iného závažného opatrenia na verejnú diskusiu,
- i) o tom, že požiada o vyslovenie dôvery,
- j) o udelení amnestie vo veciach priestupkov,
- k) o vymenúvaní a odvolávaní štátnych funkcionárov v prípadoch ustanovených zákonom,
- l) o ďalších otázkach, ak to ustanoví zákon.

Čl. 120

(1) Na vykonanie zákona a v jeho medziach môže vláda vydávať nariadenia.

(2) Nariadenie vlády podpisuje predseda vlády.

(3) Nariadenie vlády sa musí vyhlásiť spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Čl. 121

Vláda má právo udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov. Podrobnosti ustanoví zákon.

Čl. 122

Ústredné orgány štátnej správy a miestne orgány štátnej správy sa zriaďujú zákonom.

Čl. 123

Ministerstvá a iné orgány štátnej správy na základe zákonov a v ich medziach môžu vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to splnomocnené zákonom. Tieto všeobecne záväzné právne predpisy sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

S I E D M A H L A V A SÚDNA MOC

P r v ý o d d i e l

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 124

Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Čl. 125

Ústavný súd rozhoduje o súlade

- a) zákonov s ústavou a s ústavnými zákonmi,
- b) nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi a zákonmi,
- c) všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy s ústavou a zákonmi,
- d) všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy s ústavou, zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- e) všeobecne záväzných právnych predpisov s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

Čl. 126

Ústavný súd rozhoduje kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, ak

zákon neustanovuje, že tieto spory rozhoduje iný štátny orgán.

Čl. 127

Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Čl. 128

(1) Ústavný súd podáva výklad ústavných zákonov, ak je vec sporná. Podmienky ustanoví zákon.

(2) Ústavný súd nezaujíma stanoviská vo veciach súladu návrhov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov s ústavou a ústavnými zákonmi.

Čl. 129

(1) Ústavný súd rozhoduje o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a do orgánov územnej samosprávy.

(3) Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti výsledku referenda.

(4) Ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia je v zhode s ústavnými zákonmi a s inými zákonmi.

(5) Ústavný súd rozhoduje o obžalobe Národnej rady Slovenskej republiky proti prezidentovi Slovenskej republiky vo veci vlastizrady.

Čl. 130

(1) Ústavný súd začne konanie, ak podá návrh

- najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,
- prezident Slovenskej republiky,
- vláda Slovenskej republiky,
- súd,
- generálny prokurátor,
- každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127.

(2) Zákon ustanoví, kto má právo podať návrh na začatie konania podľa čl. 129.

(3) Ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv.

Čl. 131

Ústavný súd rozhoduje v pléne vo veciach uvedených v čl. 107, 125 písm. a) a b), čl. 129 ods. 2 a 4, čl. 136 ods. 2, čl. 138 ods. 2 a 3 a o úprave svojich vnútorných pomerov.

Čl. 132

(1) Ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v čl. 125 je nesúladsť, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto predpisy vydali, sú do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu povinné ich uviesť do súladu s ústavou, ústavnými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v čl. 125 písm. b), aj s inými zákonmi; ak ide o predpisy uvedené v čl. 125 písm. c), aj s inými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s nariadeniami vlády Slovenskej republiky a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia, strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

(2) Rozhodnutia ústavného súdu vydané podľa odseku 1 sa vyhlasujú spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

Čl. 133

Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

Čl. 134

(1) Ústavný súd sa skladá z desiatich sudcov.

(2) Sudcov ústavného súdu vymenúva na sedem rokov prezident Slovenskej republiky z 20 osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky.

(3) Za sudcu ústavného súdu môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky, dosiahol vek 40 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie a je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolani.

(4) Sudca ústavného súdu skladá do rúk prezidenta Slovenskej republiky tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem chrániť neporušiteľnosť prirodzených práv človeka a práv občana, chrániť princípy právneho štátu, spravovať sa ústavou a ústavnými zákonmi a rozhodovať podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne.“

(5) Zložením sľubu sa sudca ústavného súdu ujíma svojej funkcie.

Čl. 135

Na čele ústavného súdu je jeho predseda, ktorého zastupuje podpredseda. Predsedu a podpredsedu vymenúva zo sudcov ústavného súdu prezident Slovenskej republiky.

Čl. 136

(1) Sudcovia ústavného súdu majú imunitu rovnako ako poslanci Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Súhlas na trestné stíhanie sudcu ústavného súdu alebo na jeho vzatie do väzby dáva ústavný súd.

(3) Ústavný súd dáva súhlas na trestné stíhanie alebo vzatie do väzby predsedu a podpredsedov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Čl. 137

(1) Ak je vymenovaný sudca ústavného súdu členom politickej strany alebo politického hnutia, je povinný vzdať sa členstva v nich ešte pred zložením sľubu.

(2) Sudcovia ústavného súdu vykonávajú funkciu ako svoje povolanie. Výkon tejto funkcie je nezlučiteľný

a) s podnikaním alebo inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou, okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej a umeleckej činnosti,

b) s funkciou alebo pracovným pomerom v inom štátnom orgáne.

(3) Dňom, keď sa sudca ujíma svojej funkcie, zaniká jeho poslancový mandát a členstvo vo vláde Slovenskej republiky.

Čl. 138

(1) Sudca ústavného súdu sa môže svojej funkcie sudcu ústavného súdu vzdať.

(2) Prezident Slovenskej republiky môže sudcu ústavného súdu odvolať na základe odsudzujúceho právoplatného rozsudku pre úmyselný trestný čin a na základe disciplinárneho rozhodnutia ústavného súdu pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom jeho funkcie v ústavnom súde.

(3) Prezident Slovenskej republiky odvolá sudcu ústavného súdu, ak ústavný súd oznámil, že sudca sa nezúčastňuje na konaní ústavného súdu dlhšie ako jeden rok, alebo ak sudca ústavného súdu bol súdnym rozhodnutím pozbavený spôsobilosti na právne úkony.

Čl. 139

Ak sa sudca ústavného súdu vzdá svojej funkcie sudcu ústavného súdu alebo ak je odvolaný, prezidi-

dent Slovenskej republiky vymenuje iného sudcu na nové funkčné obdobie z dvoch osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky.

Čl. 140

Podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Druhý oddiel

SÚDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čl. 141

(1) V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné sudy.

(2) Súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Čl. 142

(1) Sudy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; sudy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov.

(2) Sudy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanovuje, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátov zúčastňujú aj prísediaci z radov občanov.

(3) Rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Čl. 143

(1) Sústavu súdov tvoria Najvyšší súd Slovenskej republiky a ostatné sudy.

(2) Podrobnejšiu úpravu sústavy súdov, ich pôsobnosť, organizáciu a konanie pred nimi ustanoví zákon.

Čl. 144

(1) Sudcovia sú pri rozhodovaní nezávislí a sú viazaní len zákonom.

(2) Ak to ustanovuje ústava alebo zákon, sudcovia sú viazaní aj medzinárodnou zmluvou.

(3) Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis odporuje zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky je preň i pre ostatné sudy záväzný.

Čl. 145

(1) Sudcov volí Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky na štyri roky. Po uplynutí tohto volebného obdobia Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slo-

venskej republiky volí sudcov bez časového obmedzenia.

(2) Predsedu a podpredsedov najvyššieho súdu volí zo sudcov najvyššieho súdu Národná rada Slovenskej republiky na päť rokov, a to najviac na dve po sebe idúce obdobia.

Čl. 146

Sudca sa môže svojej funkcie vzdať.

Čl. 147

(1) Národná rada Slovenskej republiky sudcu odvolá

- a) na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku pre úmyselný trestný čin,
- b) na základe disciplinárneho rozhodnutia pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom jeho funkcie.

(2) Národná rada Slovenskej republiky môže sudcu odvolať,

- a) ak mu zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje najmenej počas jedného roka riadne vykonávať sudcovské povinnosti,
- b) ak dosiahol vek 65 rokov.

(3) Pred rozhodnutím o odvolaní z funkcie si Národná rada Slovenskej republiky vyžiada stanovisko príslušného disciplinárneho súdu.

Čl. 148

(1) Postavenie, práva a povinnosti sudcov ustanoví zákon.

(2) Spôsob ustanovenia prísediacich ustanoví zákon.

Ô S M A H L A V A

Prokuratúra Slovenskej republiky

Čl. 149

Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Čl. 150

Na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky.

Čl. 151

Podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní, právach a povinnostiach prokurátorov a organizácii prokuratúry ustanoví zákon.

D E V I A T A H L A V A PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 152

(1) Ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy zostávajú v Slovenskej republike v platnosti, ak neodporujú tejto ústave. Meniť a zrušovať ich môžu príslušné orgány Slovenskej republiky.

(2) Neplatnosť zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike vzniká deväťdesiatym dňom po uverejnení rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ich neplatnosti spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

(3) O neplatnosti právnych predpisov rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky podľa návrhu osôb uvedených v čl. 130.

(4) Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Čl. 153

Na Slovenskú republiku prechádzajú práva a povinnosti z medzinárodných zmlúv, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná, a to v rozsahu ustanovenom ústavným zákonom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo v rozsahu dohodnutom medzi Slovenskou republikou a Českou republikou.

Čl. 154

(1) Slovenská národná rada zvolená podľa čl. 103 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii v znení neskorších predpisov vykonáva svoju pôsobnosť ako Národná rada Slovenskej republiky podľa tejto ústavy. Volebné obdobie Národnej rady Slovenskej republiky sa počíta odo dňa volieb do Slovenskej národnej rady.

(2) Vláda Slovenskej republiky vymenovaná podľa čl. 122 ods. 1 písm. a) ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii v znení neskorších predpisov sa považuje za vládu vymenovanú podľa tejto ústavy.

(3) Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a generálny prokurátor Slovenskej republiky ustanovení do funkcie podľa doterajších právnych predpisov zostávajú vo funkciách až do ustanovenia do funkcií podľa tejto ústavy.

(4) Sudcovia súdov Slovenskej republiky ustanovení do funkcie podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za ustanovených do funkcie bez časového obmedzenia podľa tejto ústavy.

Čl. 155

Zrušujú sa

1. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 50/1990 Zb. o názve, štátnom znaku, štátnej vlajke, štátnej pečati a o štátnej hymne Slovenskej republiky,
2. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 79/1990 Zb. o počte poslancov Slovenskej národnej rady, o znení sľubu poslancov Slovenskej národnej rady, členov vlády Slovenskej republiky a poslancov národných výborov a o volebnom období Slovenskej národnej rady,
3. ústavný zákon Slovenskej národnej rady č. 7/1992 Zb. o Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Čl. 156

Táto Ústava Slovenskej republiky nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 23 ods. 4, ak ide o vyhostenie alebo vydanie občana inému štátu, čl. 53, 84 ods. 3, ak ide o vypovedanie vojny inému štátu, čl. 86 písm. k) a l), čl. 102 písm. g), ak ide o vymenúvanie profesorov vysokých škôl a rektorov a o vymenúvanie a povyšovanie generálov, písmená j) a k), čl. 152 ods. 1 druhá veta, ak sa týka ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných orgánmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktoré nadobudnú účinnosť súčasne s príslušnými zmenami ústavných pomerov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v súlade s touto ústavou.

I. **Gašparovič** v. r.

V. **Mečiar** v. r.

